

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4044/2021
08.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добривоје Трајковић, адвокат из ..., против туженог Града Врања, кога заступа Градски правобранилац града Врања, ради утврђења права коришћења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1349/19 од 10.03.2021. године, у седници већа одржаној 08.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1349/19 од 10.03.2021. године.

Образложење

По одржаној расправи у другостепеном поступку, Апелациони суд у Нишу је донео пресуду Гж 1349/19 дана 10.03.2021. године, којом је укинута пресуда Основног суда у Врању П 435/17 од 10.09.2018. године и одлучено тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужилац носилац права коришћења дела новоформиране кп.бр. ..., уписане у лн. бр. ... КО ..., површине 76м², који простор чини: први део површине 26м², у мерама и границама са севера 1,65м² до кп.бр. 8144/7, са истока 19,61м до преосталог дела кп.бр. 8144/7, са југа 1,04м до преосталог дела кп.бр. 8144/7 и са запада 19,40м² до кп.бр. 8144/5 и други део у површини од 50м² у мерама и границама, са севера 2,57м до кп.бр.8144/16, са истока 19,17м до кп.бр. 8144/3, са југа 2,56 м до преосталог дела кп.бр. 8144/7 и са запада 19,61 м до преосталог дела кп.бр. 8144/7, као и да се наложи туженом да ово право призна тужиоцу и трпи да тужилац изврши промену у Служби за катастар непокретности у Врању и упише своје право коришћења. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Испитијући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је другостепени суд учинио битне повреде одредаба парничног поступка на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је купио од продаваца ББ и ВВ, непокретност – део кп.бр. ... „...“ КО ..., у мерама и границама наведеним у уговору о купопродаји који је закључен 07.08.1973. године. У уговору је наведено да укупна површина купљеног дела износи 492 м². Парцела бр. 4168 је формирана премером 1951.године са већом укупном површином. Тужилац је купио реални део наведене парцеле пољопривредног земљишта и изградио породичну стамбену зграду. Нови авио - премер, који је и данас на снази, вршен је у периоду од 1972 до 1978. године. Према утврђеном, после авио премера који је отпочео 1972. године, након што је тужилац изградио кућу, дошло је до препарцелације у 1976. години, којом су формиране кп.8144/5 површине 309 мкв. (парцела са кућом тужиоца, на којој је тужилац уписан као ималац стварних права), и кп.бр. ... површине 293м² на коју се односи тужбени захтев, а у ЛН бр. ... КО ... се води као улица ... – јавно грађевинско земљиште, државна својина Републике Србије, корисник Град Врање, овде тужени. Предметна парцела се налази на источној страни парцеле са кућом тужиоца. Од тужиоачеве парцеле (кп.бр. 8144/5) експроприсан је и одузет део површине од 83 квм (са западне стране), решењем управног органа од 28.02.1995. године и за тај део тужиоцу је плаћена накнада. Планом генералне регулације зоне ... у ... из 1981. године, кп.бр. 8144/7 је обухваћена улицом ... Део парцеле 8144/7 која је предмет спора, у површини од 26м² унутар је ограђеног простора који са својом кп. бр. 8144/5 у поседу држи тужилац, а у површини од 50м² представља део прилазног пута ширине 2,5м који излази на улицу ... Тужилац тражи да се утврди да је титулар права коришћења на површини од 76м² парцеле 8144/7.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев.

У конкретном случају, непокретност – кп.бр. 8144/7, формирана 1976. године, обухваћена Планом генералне регулације зона ... у ... 1981. године, предвиђена је за изградњу улице ... и приведена намени некатегорисаног пута. Као корисник парцеле уписан је тужени Град Врање.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, непокретност која је предмет спора је добро у општој употреби у јавној својини, па тужилац не може да оствари заштиту коју тражи, истицањем својинско-правног захтева, односно траженим утврђењем права коришћења као једном од модалитета права својине. Правни режим јавне својине Републике Србије, уз право коришћења тужене јединице локалне самоуправе, произлази из закона - члана 10. ст. 2, 3, 4. и 5, члана 72. ст 1. и 3. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 105/14) и члана 76. истог закона. Овим одредбама је прописано да се добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих

и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Начин и услови искоришћавања и управљања добрима у општој употреби и добрима од општег интереса уређују се посебним законом. На добрима у општој употреби може се стећи право својине предвиђено посебним законом (концесија, закуп и сл.). Свако има право да добра у општој употреби користи на начин који је ради остварења те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на управљање. Прописано је између осталог да и непокретности које су стечене у систему друштвене својине, даном ступања на снагу овог закона постају јавна својина Републике Србије, ако овом законом није друкчије одређено, а да се на непокретностима које користе аутономна покрајна, јединица локалне самоуправе, успоставља право јавне својине аутономне покрајне, односно јединице локалне самоуправе, при чему се под овим средствима сматрају улице, тргови, јавни паркови, на којима право својине аутономна покрајна односно јединица локалне самоуправе стиче уписом права у јавну књигу о непокретностима и правима на њима.

Сходно изложеном, није од утицаја на другачије одлучивање по захтеву тужиоца ревизијски навод да је он стекао право својине на спорној катастарској парцели уговором о купопродаји пре него што је исто добило статус градског грађевинског земљишта и да је поступањем органа јединице локалне самоуправе у поступку препарцелације и припајања дела непокретности суседној парцели, њему повређено право на мирно уживање имовине. Одредбама члана 58. Устава РС утврђено је, на скоро идентичан начин као и одредбама члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, поред осталог: да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.); да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.). У конкретном случају, нема места истицању о повреди права на имовину. У спроведеном поступку тужилац није доказао да је био уписан као ималац стварних права на површини већој од 309м² са којом је формирана к.п. 8144/5, односно да је имао стечених права на спорној к.п. 8144/7 формираној у исто време (1976. године). Право својине на непокретности стиче се уписом у јавну књигу (члан 33. Закона о основама својинскоправних односа). Сходно изнетом, тужилац се не може позивати на повреду права на мирно уживање имовине и захтевати заштиту утврђењем о постојању права коришћења на делу предметне непокретности у јавној својини, утврђене намене пута у општем интересу.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић